ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1972

Vyhlásené: 12.07.1972 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

42

ZÁKON
Slovenskej národnej rady
z 5. júla 1972
o organizácii a o rozšírení dozoru štátnej banskej správy

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ
Organizácia štátnej banskej správy

§ 1

(1) Štátnu banskú správu v Slovenskej socialistickej republike tvoria a jej úlohy vykonávajú

a) Slovenský banský úrad ako ústredný orgán štátnej správy,*)

b) obvodné banské úrady, a to

1. Obvodný banský úrad v Bratislave,
2. Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici,
3. Obvodný banský úrad v Prievidzi,
4. Obvodný banský úrad v Košiciach,
5. Obvodný banský úrad v Spišskej Novej Vsi.

(2) Obvody pôsobnosti obvodných banských úradov určí vyhláškou Slovenský banský úrad.

§ 2

(1) Úlohy štátnej banskej správy vykonávajú obvodné banské úrady vo veciach, ktoré nie sú vyhradené Slovenskému banskému úradu.

(2) Slovenský banský úrad môže v záujme zhospodárenia výkonu štátnej správy alebo v inom dôležitom celospoločenskom záujme

a) poveriť výkonom niektorých úloh štátnej banskej správy iný než miestne príslušný obvodný banský úrad alebo ich sám prevziať,

b) poveriť obvodný banský úrad niektorými úkonmi, ktoré inak patria Slovenskému banskému úradu,

c) robiť opatrenia pre väčšie územie, ako je obvod pôsobnosti jedného obvodného banského úradu.

DRUHÁ ČASŤ
Rozšírenie dozoru štátnej banskej správy

§ 3

Orgány štátnej banskej správy (§ 1) vykonávajú štátny odborný dozor (ďalej len „dozor“)

a) nad racionálnym využívaním ložísk nevyhradených nerastov, o ktorých sa nerozhodlo, že sa hodia na priemyselné dobývanie,**) a to v organizáciách, ktoré dobývajú tieto ložiská, prípadne vydobyté nerasty tiež upravujú alebo zušľachťujú;

b) nad bezpečnosťou práce a prevádzky, ako aj nad dodržiavaním určených pracovných podmienok v organizáciách, pokiaľ vykonávajú práce uvedené v písmene a);

c) nad bezpečnosťou práce a prevádzky, ako aj nad dodržiavaním určených pracovných podmienok v organizáciách, pokiaľ uskutočňujú

1. inžiniersko-geologický, hydrogeologický alebo iný neložiskový geologický prieskum stavby zemskej kôry okrem prác vykonávaných za účelom prieskumu základových pôd pre budovy občianskej a priemyselnej výstavby,
2. ťažbu pieskov alebo štrkopieskov v korytách vodných tokov a v odstavených ramenách plávajúcimi strojmi, prípadne aj úpravu alebo zušľachťovanie vyťažených surovín,
3. práce na zabezpečenie stability podzemných priestorov za účelom ochrany povrchu, prípadne na iné účely (podzemné sanačné práce),
4. práce na sprístupňovaní prírodných jaskýň a práce pri ich udržiavaní v bezpečnom stave,
5. zemné stavebné práce lomárskym spôsobom za použitia strojov a výbušnín, ak sa na jednej lokalite premiestňuje viacej ako 100 000 m^3 horniny,
6. podzemné práce banským spôsobom, najmä hĺbenie šachtíc, razenie štôlní, tunelov (okrem železničných) a iných podzemných priestorov s objemom nad 500 m^3,
7. vrty z povrchu i z podzemia s dĺžkou nad 100 m a v prípade, že sa vŕtajú zariadením poháňaným mechanickou silou, aj vrty kratšie,
8. zriaďovanie, prevádzku alebo likvidáciu zariadení na uskladňovanie plynov alebo kvapalín v prírodných horninových štruktúrach (podzemné zásobníky plynov alebo kvapalín), vrátane prieskumných a vrtných prác vykonávaných na tieto účely;

d) nad bezpečnosťou práce a nad dodržiavaním určených pracovných podmienok v organizáciách, pokiaľ razia alebo rekonštruujú tunely, prípadne iné podzemné diela na železniciach.

§ 4

Pri výkone dozoru podľa § 3 patrí orgánom štátnej banskej správy tiež

a) dozerať na stav, pohotovosť a činnosť záchranných staníc a záchranných zborov,

b) povoľovať trhacie práce,

c) u technicko-hospodárskych pracovníkov, ktorí v organizáciách riadia práce podliehajúce dozoru podľa tohto zákona, skúškami overovať znalosti predpisov potrebné pre výkon ich funkcií a na základe týchto skúšok posudzovať ich odbornú spôsobilosť.

§ 5

Dozor orgánov štátnej banskej správy sa nevzťahuje

a) na práce uvedené v § 3 a 4 a na technické zariadenia, ak podľa osobitných predpisov podliehajú obdobnému dozoru orgánov na úseku národnej obrany, vnútra, dopravy a spojov,

b) na parné kotly na povrchu.

§ 6

(1) Pri výkone dozoru podľa § 3 a 4 sú orgány štátnej banskej správy oprávnené

a) kontrolovať prehliadkami objektov, pracovísk a zariadení, ako organizácie plnia povinnosti uložené im týmto zákonom a predpismi podľa neho vydanými a ako dodržiavajú určené pracovné podmienky,

b) nariaďovať odstránenie zistených závad a nedostatkov, prípadne inými vhodnými opatreniami pôsobiť na dodržiavanie tohto zákona a predpisov podľa neho vydaných, ako aj na dodržiavanie určených pracovných podmienok,

c) zastaviť v potrebnom rozsahu prevádzku organizácie až do vykonania nápravy, ak zistia závady, ktoré zrejme a bezprostredne ohrozujú všeobecný záujem, najmä bezpečnosť života alebo zdravie ľudí,

d) zisťovať na mieste stav, príčiny a následky, ak hrozí prevádzke organizácie alebo všeobecnému záujmu, najmä životu alebo zdraviu ľudí závažné nebezpečenstvo alebo ak dôjde k závažnej nehode alebo k závažnému úrazu, prípadne dozerať vo všetkých týchto prípadoch na preventívnu alebo záchrannú akciu vykonávanú organizáciou,

e) ukladať pracovníkom organizácií, ktorí svojím zavinením porušili závažné povinnosti vyplývajúce z tohto zákona a predpisov podľa neho vydaných, najmä z predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci alebo o bezpečnosti prevádzky, ako aj z predpisov na zaistenie bezpečnosti vyhradených technických zariadení, prípadne z predpisov určujúcich pracovné podmienky, alebo ktorí zatajili skutočnosti dôležité pre výkon dozoru, pokuty až do sumy rovnajúcej sa trojnásobku ich priemerného mesačného zárobku,

f) ukladať organizáciám za porušenie predpisov uvedených v písmene e) pokuty až do sumy 100 000 Kčs; za nedodržanie termínu určeného na vykonanie nápravy zvýšiť pôvodne uloženú pokutu až o 100 %.

(2) O zistených závadách a určených opatreniach upovedomujú orgány štátnej banskej správy orgán nadriadený organizácii, prípadne aj iné zúčastnené orgány.

(3) Pokuty podľa odseku 1 písm. e) a f) možno uložiť len do jedného roka odo dňa, keď orgán štátnej banskej správy zistil porušenie predpisov, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu predpisov došlo.

Povinnosti organizácií

§ 7

(1) Organizácie vykonávajúce práce uvedené v § 3 písm. a) sú povinné dobývať ložiská racionálne, t. j. hospodárne a pokiaľ možno úplne, ako aj bezpečne, a to s ohľadom tak na vlastnú prevádzku a jej pracovníkov, ako aj na okolie; ak vydobyté nerasty tiež upravujú alebo zušľachťujú, sú povinné dbať, aby sa nerasty pri týchto činnostiach riadne využili.

(2) Organizácie vykonávajúce práce uvedené v § 3 a 4 sú povinné robiť včas potrebné zabezpečovacie opatrenia a bez odkladu odstraňovať nebezpečné stavy, ktoré by mohli ohroziť prevádzku organizácie alebo všeobecný záujem, najmä bezpečnosť života alebo zdravie ľudí.

(3) Nebezpečné stavy, ktoré by mohli ohroziť prevádzku organizácie alebo všeobecný záujem, najmä bezpečnosť života alebo zdravie ľudí, ako aj všetky závažné nehody a závažné úrazy, sú organizácie povinné ihneď ohlásiť príslušnému obvodnému banskému úradu. Podrobnosti o hlásení týchto udalostí orgánom štátnej banskej správy, prípadne iným orgánom upravuje osobitný predpis.*)

§ 8

(1) Organizácie vykonávajúce práce uvedené v § 3 a 4 sú povinné ohlásiť miestne príslušnému obvodnému banskému úradu najmenej 8 dní vopred začatie, prerušenie a ukončenie všetkých prieskumných, hĺbiacich, raziacich, sanačných a iných prác vykonávaných v podzemí; z prác vykonávaných na povrchu sú povinné rovnakým spôsobom ohlasovať vrtné práce, ktoré presiahnu hĺbku 100 m, a iné, najmä dobývacie a zemné práce, ktorých hĺbka, prípadne výška presiahne 5 m.

(2) Slovenský banský úrad môže po dohode so zúčastnenými ministerstvami a inými ústrednými orgánmi štátnej správy (ďalej len „ústredné orgány“) ustanoviť, že v určitých prípadoch možno ohlasovať práce uvedené v odseku 1 hromadne, prípadne rozšíriť ohlasovaciu povinnosť aj na ďalšie práce uvedené v § 3 a 4, ak by ich povaha vyžadovala zvýšený dozor nad ich vykonávaním.

(3) Práce podliehajúce ohlasovacej povinnosti podľa odseku 1 a začaté pred účinnosťou tohto zákona ohlásia organizácie najneskôr do 30 dní od začiatku jeho účinnosti.

§ 9

Organizácie sú povinné orgánom štátnej banskej správy na účely ich dozoru podľa § 3 a 4 kedykoľvek umožniť vstup do objektov a na pracoviská, poskytnúť nevyhnutnú súčinnosť, predložiť všetky potrebné doklady a dokumentáciu a podať všetky potrebné správy a vysvetlenia.

TRETIA ČASŤ
Spoločné a záverečné ustanovenia

§ 10

Slovenský banský úrad vydáva po dohode s príslušnými ústrednými orgánmi pre práce uvedené v § 3 a 4 všeobecne záväzné právne predpisy

a) o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o bezpečnosti prevádzky; pre práce uvedené v § 3 písm. d) vydáva len predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci,

b) o evidencii, registrácii a vyšetrovaní pracovných úrazov a o hlásení a vyšetrovaní prevádzkových nehôd a porúch technických zariadení v organizáciách,*)

c) o skúškach a posudzovaní odbornej spôsobilosti pracovníkov podľa § 4 písm. c).

§ 11

(1) Slovenský banský úrad

a) vydáva po dohode s príslušnými ústrednými orgánmi všeobecne záväzné právne predpisy o výbušninách,

b) zabezpečuje koordináciu podrobnejších bezpečnostno-technických predpisov jednotlivých ústredných orgánov o používaní výbušnín (odsek 3),

c) určuje pre všetky odvetvia národného hospodárstva, ktoré výbušniny, pomôcky na ich použitie a typy skladov výbušnín možno používať a za akých podmienok.

(2) Predpisy na výrobu a spracovanie výbušnín vydávajú ústredné orgány riadiace ich výrobu.

(3) Jednotlivé ústredné orgány vydávajú v rámci všeobecne záväzných právnych predpisov o výbušninách podrobnejšie bezpečnostno-technické predpisy o používaní výbušnín v odbore ich pôsobnosti.

§ 12

(1) Ak vznikne pochybnosť, či ide o organizáciu vykonávajúcu práce uvedené v § 3 a 4, rozhodne Slovenský banský úrad po dohode so Slovenským úradom bezpečnosti práce a po prerokovaní s príslušným ústredným orgánom, ktorému organizácia podlieha, alebo s príslušným krajským národným výborom, prípadne s Národným výborom hlavného mesta Slovenskej socialistickej republiky Bratislavy, ak ide o organizáciu riadenú národným výborom.

(2) Kde sa v tomto zákone používa pojem „prevádzka“ alebo „práce“, rozumejú sa tým činnosti, pracoviská a všetky s nimi súvisiace technické zariadenia s výnimkami uvedenými v § 5.

§ 13

Zásady činnosti a organizáciu orgánov štátnej banskej správy podrobnejšie upravuje štatút štátnej banskej správy, ktorý schvaľuje vláda Slovenskej socialistickej republiky.

§ 14

Zrušuje sa

a) vládne nariadenie č. 116/1925 Zb., ktorým sa vydávajú predpisy pre živnostenské prevodzovanie kameňolomov, hlinísk, pieskovní a štrkovní,

b) vládne nariadenie č. 20/1954 Zb. o organizácii štátnej banskej správy v znení zákonného opatrenia Predsedníctva Národného zhromaždenia č. 124/1960 Zb. a v znení zákona č. 61/1965 Zb., s výnimkou ustanovení § 6a písm. a) a b), pokiaľ splnomocňujú federálne ústredné orgány riadiace výrobu výbušnín vydávať predpisy na výrobu a spracovanie výbušnín a jednotlivé federálne ústredné orgány vydávať v rámci všeobecne záväzných právnych predpisov o výbušninách podrobnejšie bezpečnostno-technické predpisy o používaní výbušnín v odbore ich pôsobnosti.

§ 15

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. augustom 1972.

Klokoč v. r.

Ing. Hanus v. r.

*) § 7 zákona Slovenskej národnej rady č. 207/1968 Zb. o zriadení ministerstiev a iných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej socialistickej republiky.

**) § 5 ods. 2 a § 17 zákona č. 41/1957 Zb. o využití nerastného bohatstva (banský zákon).

*) Vyhláška Slovenského úradu bezpečnosti práce a Slovenského banského úradu č. 182/1969 Zb. o evidencii a registrácii pracovných úrazov a o hlásení prevádzkových nehôd (havárií) a porúch technických zariadení.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.